

Около 1750-тж година лѣсковицъ билъ честитъ да роди единъ силенъ юнакъ на имя **Хайдутъ Сидеръ**. Тогози юнака преданието не забелѣзва нейде да е хайдутувалъ, а го разказва да е билъ неуморенъ трудолюбецъ и добартъ орачъ, щото домашнитъ си той имотъ придобивалъ съ потъта на лицето си, дори и него дѣлилъ съ околните си по бѣдни съсѣди. За вѣрвание е, че този прякоръ си го е той придобылъ отъ своего прочуто юначество, защото, между народите въ Тўрция ако са появи нѣкой силенъ и неустрашимъ юнакъ, такъвъ, щото до са причете за небыкновенъ, ако е българинъ наричатъ го Хайдутъ, ако ли турчанъ, наричатъ го Дели. Съ имя Дели, турците венчаватъ юнаците си и е отлична за тѣмъ титла. Сидеръ е носилъ и двѣте тѣзи имена, т. е. и Хайдутъ и Дели.

За тогози нашъ юнака можетъ каза, че е билъ отъ Бога създаденъ за български Сампсонъ, за да пази българите (Макаръ околните си) отъ огнѣстението на вѣрлите, въ онова время, необузданни яничари, сѫшо както библейскитъ Сампсонъ въ время то си пазилъ еврейскиятъ народъ отъ филистимляните.

Сидеръ билъ снажентъ съ снага много силна, сърчанъ и великолушенъ, съ духъ предприемливъ и историченъ, рѣшителенъ и постояненъ. Широкото му чело, дебелите му и като ресни обвиснали вежди надъ голѣмите му сиви и острогледи очи, широките му дори задъ уши извити мустаци, разлатите му челости, яките му и съ гжетъ мъхъ покрити гжрди, отъ които излѣзвалъ гърмелевъ гласъ, доказвали му свойство: непобѣдимо, необоримо, не всякога умолимо и въ яростъ съильно нападателно, съ едно слово свойство левско; но при всичкитъ си строгъ характеръ, билъ е и милостивъ, податливъ и щедаръ помагачъ на нуждните. Въ Събрание билъ шиготливъ, любялъ секиго, осенъ противникъ си, на такъвъ билъ съечно мстителенъ и ако не съ кръвъ, то съ огньъ му отмъстївалъ. Той любялъ да напада на нападателя, да побѣди побѣдителя, да оплаши оногова отъ когото са бояжть хиляди, да защити незащитнитъ, да помогни на слабитъ, да насырчи оплашнитъ, печалнитъ да утѣши, отчаяннитъ да введе въ чувство